

УДК.72.02.711

Доцент кафедри Мержієвська Н.Ю.
МБГ ОДАБА

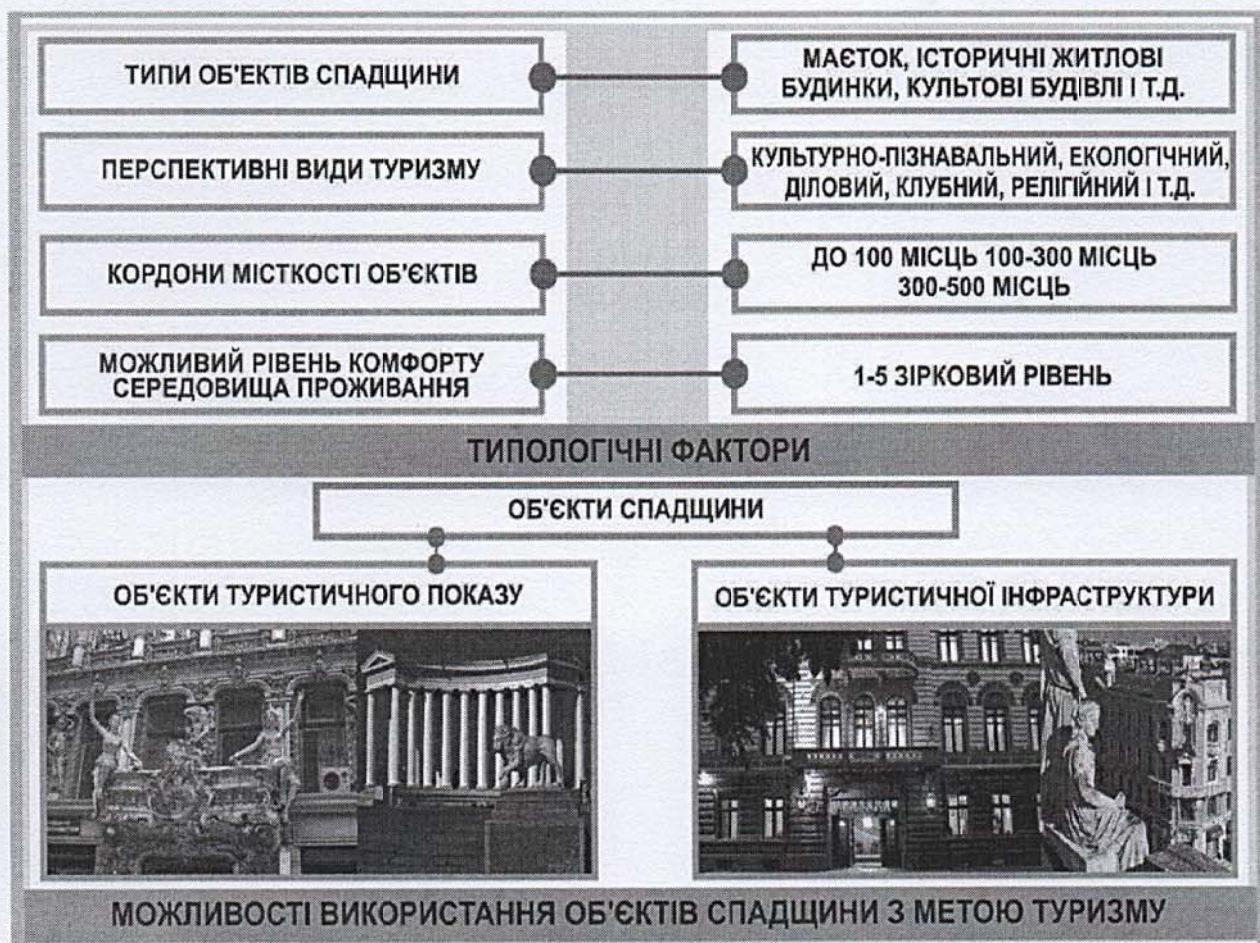
СУЧАСНИЙ РОЗВИТОК ГОТЕЛІВ КАТЕГОРІЇ 4-5 ЗІРОК В ІСНУЮЧОМУ МІСТОБУДІВНОМУ СЕРЕДОВИЩІ.

Анотація. У статті коротко розглянуто сучасний стан та тенденції розвитку у сучасному світі історичних готелів, а саме розташованих у пам'ятках архітектури та історичних будівлях, які формують історичний облік та привабливість міста.

Ключові слова: історичні готелі, асоціація історичних готелів, культурний туризм.

Історико-культурна спадщина є домінуючим видом з усіх видів туристсько-рекреаційних ресурсів в Україні. Доцільно ввести принципово нове поняття «історико-культурний туризм», яке найбільшою мірою відображає світову тенденцію диференціювання туризму. Відмінність історико-культурного туризму від всіх інших відомих видів відпочинку полягає у тому, що в даному випадку ознайомлення з історико-культурним комплексом того чи іншого регіону відбувається в процесі максимально можливого занурення в середовище. Одним із способів досягнення цієї мети є розміщення туриста у готелі, що знаходиться безпосередньо в історичному об'єкті, або ж у спеціально спроектованій у відповідності з культурними особливостями даного регіону будівлі, яка ретельно вписана у навколошній ландшафт. Історичні готелі високої категорії комфорту можуть стати першою національною готельною асоціацією, яка пропонує якісно новий сервіс на туристичному ринку: країна позиціонується як сукупність множин регіональних субкультур. Вони можуть стати широко відомими як в нашій країні, так і за кордоном як еталон якісного безумовна привабливість проживання безпосередньо в історичному місці (будівлі), пізнання відпочинку. Історичні готелі покликані бути тим місцем, де людині повертається відчуття непорушеності наступності національних традицій побуту, яке в країнах з нерозірваною, культурною традицією поновлювалося природним чином. Саме тому історичні готелі можуть і повинні займати певне місце в міській інфраструктурі, нести частково міські функції.

АРХІТЕКТУРНИЙ ВІСНИК КНУБА

Ідеологія функціонування історичних готелів діаметрально протилежна сформованій системі так званих «міжнародних готелів»: знеособлений підхід до клієнтів, стандартизований дизайн, цикlopічні масштаби готелю тощо. Ефективність функціонування Асоціації історичних готелів заснована на поєднанні двох факторів – його неповторного колориту як би зсередини і, одночасно, наявність можливості відчути на собі всі переваги перебування у висококласному готелі.

Всього в Україні на державному обліку перебуває понад 130 тис. пам'яток, з яких 57,2 тис. пам'ятки археології (з них 142 національного значення), 5,9 тис. пам'яток монументального мистецтва, 16,3 тис. пам'яток архітектури, містобудування, садово-паркового мистецтва, 61 історико-культурний заповідник, до складу яких входять комплекси пам'яток, що мають особливу культурну цінність, 400 населених пунктів постановою Кабінету Міністрів № 878 від 26 липня 2001 року внесено до Списку історичних місць України. Всього в Україні виявлено не функціонуючих понад 50 історичних готелів по регіонах.

Існуюча форма пооб'єктної охорони культурної спадщини в сучасних умовах інтенсивної забудови та поновлення історичних центрів міст, як свідчить практика, не в змозі забезпечити необхідну охорону історичного середовища і пам'яток. Одним із першочергових завдань територіальної охорони є визначення параметрів об'єкта охорони - історичного ареалу. З цією метою в кожному історичному місті розроблені історико-архітектурні опорні плани. Тому, залежно від категорії ареалу, можуть застосовуватися такі комплексні методи охорони, як збереження, відродження або оновлення історичного середовища.

Як свідчить світовий досвід, туристів приваблюють знакові та історичні місця, легенди пов'язані з ними, архітектурна спадщина регіону відпочинку. Світові тенденції розвитку туристичної галузі свідчать про зростання популярності культурного туризму, все більша кількість туристів і бізнесменів, які готові заплатити за номер вартість вище середньої, як правило, обирають готелі розташовані на центральних вулицях історичного міста, особливо іноземні туристи.

Формування готельних об'єктів на основі історичного середовища збільшує ступінь наближення готелю до основних об'єктів історичної та культурної привабливості міста, а висока категорія готелів, що розміщаються в історичних об'єктах, дасть можливість найкращої експлуатації і якісного відновлення.

За даними Держкомстату України в країні недостатня кількість п'яти- і чотиризіркових готелів з європейським рівнем комфорту і обслуговування, а система історичних і готелів з високим рівнем акценту на унікальності самої споруди та її високохудожньої цінності, абсолютно не розвинена. Ідея виявлення та організації таких підприємств дає можливість створення мережевого підходу до появи готелів високої категорії в загальній структурі розвитку туризму країни та акцентування і збереження пам'яток культури.

Формування готелів високого рівня на базі історичної забудови є доцільним з точки зору збереження спадщини і готельного будівництва, включенням такого типу готелів до загальної класифікації, що існує в країні. Ця концепція вирішує низку питань:

- збереження і регенерація духовної спадщини і предметів матеріальної культури (історичний, архітектурно-містобудівний, етнокультурний і природний потенціал);
- структурна зміна господарського профілю історичних поселень на

користь розвитку ефективної туристично-рекреаційної системи як галузі, економічно зацікавленої у збереженні історико-культурних та природних об'єктів;

- формування позабюджетних джерел фінансування культури;
- створення високоякісного національного туристичного продукту, що є свого роду «візитною карткою» України;
- збільшення бюджетних надходжень за рахунок розширення бази оподаткування в сфері послуг, розвитку харчової, легкої промисловості та ремесел;
- патріотичне виховання громадян і пропаганда здорового способу життя.

ICOMOS - партнер ЮНЕСКО у питаннях збереження і захисту пам'яток і історичних місць. ICOMOS у своєму Статуті дає наступне визначення культурного туризму: «Культурний туризм – це форма туризму, основною метою якої є ознайомлення туристів з історичними місцями та пам'ятками історії. Культурний туризм має позитивний характер, тому що робить внесок в їх збереження та захист». У центрах історичних міст Європи пристосовані пам'ятки архітектури або історичні готелі, які зберегли свою функцію – з багатофункціональним плануванням, з великими історичними залами, внутрішніми дворами, що мають унікальний, високохудожній і стилістично цінний вигляд, займають одночасно особливе місце і в системі готельного комплексу і в системі історико-архітектурної спадщини. Функції, обслуговування, місце розташування поруч з унікальними пам'ятками, особливу атмосферу культури й історії готелі в сучасному світі туризму використовують як єдиний комплекс у системі туристичних ресурсів. Номерний фонд в таких готелях відрізняється своєю розкішшю, художнім інтер'єром з історичними деталями, що створює додаткову привабливість для туристів.

Таким чином, готелі стають частиною ділового і культурного центру міста, максимально наближені до його найважливіших об'єктів і до зон підвищеного туристичного відвідування. Концептуалізація готелів може бути заснована і на таких сегментах, як культура, мистецтво та національна спадщина країни. Предмет дослідження - це окремий досвід і сегмент ринку готелів в Європі – п'яти-, чотиризіркові готелі розташовані в центрах

історичних міст, відомих своїми спорудами, знаковими місцями і культурно-просвітницьким інтересом. Сама споруда готелю - це пам'ятка історії або архітектури з унікальним видом інтер'єру або легенд, розташована в центрі історичного міста або регіону.

Створюються клуби та об'єднання таких, особливо цінних об'єктів історії та культури. Прикладом може бути Асоціація історичних готелів Європи (ННЕ) або Асоціація історичних готелів Швейцарії (SHH).

Таким чином, можна сформулювати основні особливості історичних готелів, що входять до асоціації:

1. вони розміщаються в історичних будівлях і/або місцях з багатою історією, або в унікальних природних комплексах;
2. архітектура, інтер'єри, гастрономія та сувеніри є типовими саме для даного регіону;
3. середній або малий розмір, здатний забезпечити справжню гостинність і персональний сервіс;
4. розвинена готельна асоціація дозволяє організовувати для мандрівників цікаві туристичні маршрути.

Історичний і Європейський досвід створення асоціації першокласних історичних готелів в Одесі та інших містах України, їх типологія і функціональна адаптація до вимог та вплив на розвиток економіки і культури країни заслуговує на увагу і вивчення, що дозволить одночасно систематизувати збереження і використання унікальних об'єктів, а також розвинути окремий напрямок культури і пропозицій у сфері туризму України.

Об'єкти культурної спадщини, являють собою унікальну цінність для народу України і є невід'ємною часткою всесвітньої культурної спадщини. Обов'язок кожного громадянина піклуватися про збереження історичної та культурної спадщини, берегти пам'ятки історії і культури, закріплений Конституцією України, зобов'язання України перед міжнародною спільнотою щодо збереження культурної спадщини випливають з Конвенції 1972 року про охорону Всесвітньої культурної та природної спадщини.

Література

1. Закон України від 18.03.2004 № 1629-IV Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. — Відомості Верховної Ради України, 2004, N 29, ст. 367.
2. Мержієвська Н.Ю. Архітектурно-планувальна реорганізація готелів 4-5 зірок в історичних будівлях центрах міста: дис.... канд. архітектури: 18.00.02/Мержієвська Наталя Юріївна, КНУБА.-К.,2013.-205с.
3. Панченко Т.Ф. Туристичне середовище: архіт., природа, інфраструктура: монографія, -К. Лгос,2009.176с.
4. WHH, Association Historic Hotels of Europe. www.historichotelsofeurope.com. 2012.

Аннотация. В статье рассматривается современное состояние и тенденции развития исторических отелей, расположенных на территории памяток архитектуры и в исторических зданиях, которые формируют облик города.

Ключевые слова: исторические отели, исторический туризм, ассоциация.

Annotation. The article briefly reviewed the current status and development trends in the modern world historic hotels, namely located in the architectural monuments and historic buildings that form the historical look and attractiveness of the city.

Keywords: historic hotels, historical look, historic buildings.